

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 6.7.2011
COM(2011) 414 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**Годишен доклад от 2011 г. относно политиките на Европейския съюз за развитие и
външно подпомагане и тяхното изпълнение през 2010 г.**

{SEC(2011) 880 окончателен}

Сложен контекст

След финансовата и икономическата криза от 2008—2009 г. през 2010 г. започна процес на колебливо възстановяване в световен мащаб. Напредъкът бе неравномерен и разпокъсан. Напредналите икономики като САЩ, Япония и Европейският съюз отбелязаха скромнен растеж. Напредъкът беше по-значителен в страните с бързо развиващи се икономики начело с Китай, Индия, Русия и Бразилия. Развиващите се страни, особено тези с ниски доходи, които са най-тежко засегнати от кризата, разполагаха с ограничени възможности за икономически подем. Някои от тях бяха също така първите, които постраднаха от новото увеличение на цените на суровините, енергията и храните в световен мащаб, което настъпи през годината. Те не бяха в състояние да създадат или да използват нови икономически възможности на собствена територия или в чужбина. В същото време населението в света се увеличи със 79,3 млн. души, предимно в развиващите се страни. Шансовете за постигане на Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР), в рамките на договорения краен срок през 2015 г. намаляха.

В резултат на това безработицата и бедността се увеличиха в бедните страни, като засегнаха още 120—150 млн. души по света в периода 2009—2010 г. Последствията засегнаха по-специално младите хора, повишавайки социалното напрежение и миграционния натиск. Правителствата на голяма част от развиващите се страни не разполагаха с необходимите ресурси за провеждане на антициклични политики. Поради това те трябваше да намалят бюджетния дефицит чрез съкращаване на разходите. Това оказва отрицателно въздействие върху социалните, здравните и образователните програми и увеличи пропастта между бедни и богати. Неравнопоставеността по отношение на доходите също се увеличи както в развитите, така и в развиващите се страни.

В такъв контекст бяха предприети усилията на ЕС през 2010 г. за осигуряване на повече и по-добра помощ и за нейното по-бързо и по-ефективно предоставяне. Постоянен елемент в помощта на ЕС за развитие през годината беше предоставянето на максимална подкрепа за глобални и местни усилия за постигане на ЦХР. Целта бе да се предотврати забавянето на напредъка заради кризата и да се затвърди постигнатото. ЕС бе основен участник на посветената на ЦХР среща на върха на ООН през септември, на която бе договорено споразумение за удвояване на усилията за постигане на всички ЦХР до 2015 г.

Придържане към плана за постигане на ЦХР

Това бе най-голямото събитие на 2010 г., свързано с ЦХР. ЕС изигра важна роля при подготовката и по време на срещата на върха. За да подчертае ангажимента си за подкрепа на усилията в световен мащаб, по време на сесията ЕС обяви инициатива за ЦХР на стойност 1 млрд. евро, която цели засилване на подкрепата за партньорите на ЕС в Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн (АКТБ) за постигане на ЦХР, особено за най-изостаналите в този процес страни.

ЕС е поел ангажимент за запазване размера на подкрепата за политиките за ЦХР в момент, когато помощта от ЕС е подложена на натиск, тъй като правителствата съкращават разходите си, за да намалят бюджетния си дефицит.

Съществуват значителни разлики по отношение на напредъка по осемте цели на хилядолетието. Постигнат е напредък например в областта на всеобщото начално образование (ЦХР2) и относно достъпа до вода (ЦХР7). Въпреки това 1,4 млрд. души все още живеят в крайна бедност и напредъкът по няколко ЦХР сериозно изостава. Необходимо е да се обърне повече внимание на здравословното състояние на майките (ЦХР5) и достъпът до санитарна инфраструктура (част от ЦХР7). Постигането на по-голямата част от ЦХР изостава в страните от Африка на юг от Сахара.

През април 2010 г. Европейската комисия издаде набор от конкретни предложения за действия на ЕС, за да помогне на развиващите се страни да постигнат навреме ЦХР. В този план за действие от 12 точки се дава приоритет на най-изостаналите страни, включително и на тези, в които съществуват конфликти или други ситуации на нестабилност. Планът бе придружен от пет работни документа, в които се анализира напредъкът по ЦХР, финансирането за развитие, ефективността на помощта, помощта за търговия, както и съгласуваността на политиките. В документа с позицията на ЕС на срещата на високо равнище на ООН за преглед на ЦХР бяха включени анализи на Комисията за продоволствената сигурност, здравеопазването в световен мащаб, данъчното облагане в подкрепа на развитието, образованието и равенството на половете.

В заключителния документ участниците в срещата на върха обещаха да удвоят усилията за постигане на ЦХР до крайния срок през 2015 г. Ангажименти бяха поети от страна на развитите и развиващите се страни, което даде нов импулс на процеса за постигане на ЦХР. Една от бъдещите възможности се състои в насърчаването на развиващите се страни да мобилизират повече вътрешни приходи, за да финансират развитието си, например чрез увеличаване на своя капацитет за повишаване на данъчните приходи в съответствие с принципите на доброто управление в областта на данъчното облагане. В този контекст през април 2010 г. Комисията прие съобщение¹ за засилване на връзката между политиките за данъчното облагане и за развитието, и за постигането на по-добро управление в областта на данъчното облагане (прозрачност, обмен на информация и лоялна данъчна конкуренция). Тя работи за установяване на партньорство с африканския форум за данъчна администрация. ЕС се ангажира също така да подкрепя разширяването на частния сектор в развиващите се страни.

По-ефективно сътрудничество

В Договора от Лисабон от ЕС се изисква да вземе предвид целите на сътрудничеството за развитие във всички свои политики. През април Комисията представи работна програма относно съгласуването на политиките, влияещи на развитието, за периода 2010—2013 г.² Целта е да се постигне по-голяма съгласуваност между помощта за развитие и други области на политиката на ЕС, свързани с външните отношения, като търговията, данъчното облагане и финансите, продоволствената сигурност, изменението на климата, миграцията и сигурността.

Европейската комисия предприе няколко инициативи, насочени към подобряване на политиките за развитие. Те включват публични консултации относно ролята на помощта на ЕС в подкрепа на приобщаващия растеж и устойчивото развитие (вж.

¹ COM(2010) 163 окончателен, 21.4.2010 г.

² SEC(2010) 421 окончателен, 21.4.2010 г.

карито) и относно ролята на външните финансови инструменти на ЕС. Целта на консултациите относно тези инструменти бе да се съберат идеи и мнения по широк кръг от въпроси като добавената стойност на финансовата намеса на ЕС в някои области, възможностите за нови форми на сътрудничество и механизми за изпълнение за държавите партньори, както и относно ефективността, въздействието и видимостта на външната помощ на ЕС.

Бъдещето на политиката за развитие на ЕС

С публикуването на своята Зелена книга „Политиката на ЕС за развитие в подкрепа на приобщаващия растеж и устойчивото развитие“³ през ноември 2010 г. Комисията стартира обществен дебат, на който бяха представени варианти за начините, по които политиката на ЕС за развитие да се превърне в катализатор за изграждане на собствен капацитет на развиващите се страни за генериране на приобщаващ и устойчив растеж и мобилизиране на техните икономически, природни и човешки ресурси в подкрепа на стратегиите за намаляване на бедността. В нея се разглежда възможността за установяването на партньорства за приобщаващ растеж с участието на публичния и частния сектор, а изменението на климата, политиките в областта на енергетиката и околната среда се определят като движещи сили на устойчивото развитие, като се обръща внимание на ролята на селското стопанство и биоразнообразието при постигането на продоволствена сигурност и стимулирането на растежа.

Резултатите от тази консултация ще бъдат включени в предложенията за политика на Комисията по-късно през 2011 г., включително и тези за модернизиране на европейската политика за развитие.

Комисията стартира и публична консултация относно използването на бюджетната подкрепа за предоставяне на помощ от ЕС⁴. Целта беше да се извлекат поуки от предоставянето на бюджетна подкрепа в продължение на повече от десет години и да се представят становища и доказателства както по отношение на възможностите на тази подкрепа, така и относно начините за подобряване на нейното качество, въздействие и съотношение качество/цена.

Бюджетната подкрепа е механизъм за прехвърляне на средства към държавната хазна на страната бенефициер, ако тя спазва договорените условия за плащане. През 2010 г. бюджетната подкрепа представляваше 24 % (1,8 млрд. EUR) от всички задължения от бюджета на ЕС и ЕФР. Обща бюджетна подкрепа се предоставя тогава, когато ЕС подкрепя изпълнението на дадена национална стратегия за развитие, а секторната бюджетна подкрепа — когато средствата от ЕС помагат на държавата партньор в даден сектор.

Друга област, която е в процес на разработване, е комбинацията между безвъзмездни средства и заеми при финансирането на помощта за развитие, така че тя да включва повече финансиране на заеми, особено от Европейската инвестиционна банка. Като се има предвид недостигът на безвъзмездната помощ понастоящем, от тези комбинирани механизми могат да се възползват както бенефициерите, така и донорите за постигане на по-лесен достъп до финансиране със силен стимулиращ ефект. Един такъв пример е

³ COM(2010) 629 окончателен

⁴ COM(2010) 586 окончателен, 19.10.2010 г.

новаторски комбиниран механизъм, който стартира в рамките на инструмента за енергетика. Вече е на разположение сума в размер на 40 млн. евро, която ще бъде комбинирана с финансиране от държавите-членки и ЕИБ, за съфинансиране на малки и средни проекти, насочени към увеличаване на достъпа до енергийни услуги в страните от АКТЬ. Комисията планира по-нататъшно разширяване на иновативното финансиране в областта на външните действия, така че да се оптимизира финансовото и политическото влияние на бюджета на ЕС чрез привличане на други обществени и частни финансови институции.

Ефективната помощ е основен инструмент за постигане на ЦХР. Всяко евро, заделено за развитие, трябва да се използва ефикасно и ефективно. ЕС се ангажира да увеличи ефективността на помощта си.

Във външен план Комисията координира позициите на ЕС относно ефективността на помощта на различни равнища, включително на равнище ОИСР, ООН, Г-8 и Г-20. Това ще бъде от полза при продължаващата подготовка за четвъртия форум на високо равнище на ООН относно ефективността на помощта в Бусан, Южна Корея, в края на ноември 2011 г.

На ниво ОИСР през 2010 г. Комисията съпредседателства работната група по въпросите на ефективността на помощта към Комитета за подпомагане на развитието (КПР), която се стреми да развие най-добрите практики и съгласуваността на политиките между държавите донори. Комисията допринесе за увеличаването на оперативната ефективност на използването на системите в самите държави, разделението на работата, по-голямата прозрачност на помощта и отчетността, както и за по-доброто техническо сътрудничество.

В рамките на 27-те държави-членки Комисията приложи оперативната рамка за ефективността на помощта, договорена през 2009 г., която съдържа набор от ангажименти за засилване на прилагането на принципите на ефективност на помощта. В нея, наред с останалото, се обръща внимание на разпределението на работата между донорите, така че да се намали разпокъсаността на помощта. Комисията подготвя предложение за синхронизиране на програмните периоди на ЕС и на държавите-членки на ниво държави партньори и въз основа на стратегии на държавите партньори и техните програмни периоди.

Друг механизъм за подобряване на разделението на работата е системата, чрез която Комисията делегира на държава-членка изпълнението на даден проект, ако последната разполага с повече възможности да го осъществи, и обратно.

Освен това Комисията предложи десет действия, които ще имат силно отражение за подобряване на ефективността на помощта, насочени към три основни приоритета: разпределение на работата, използване на системите в самите страни и засилено техническо сътрудничество.

По отношение на качеството на управлението на помощта Комисията също така значително увеличи броя на текущите и завършените проекти, на които е бил извършван мониторинг през 2010 г. Тя отправи предложения към Съвета на Европейския съюз и към Европейския парламент да се опростят тържните процедури и

процедурите за предоставяне на безвъзмездни средства при възлагане и изпълнение на проекти. Ускорено бе също обучението на персонала.

На последно място, Комисията предложи да се засили капацитетът на Европейската инвестиционна банка да оказва подкрепа на целите за развитие на ЕС.

По-тясно сътрудничество с международни донори

През годината ЕС засили сътрудничеството си с традиционните донори и новите партньори. На срещата на върха през ноември ЕС и Съединените щати се договориха да разработят съвместен работен план за вътрешнодържавно разделение на работата, прозрачност и отчетност, който да бъде осъществен в избрани държави партньори през 2011 г. Първият годишен политически диалог за развитие с Япония се проведе през април. На срещата на върха на Г-20 през ноември в Сеул бързо развиващите се и напредналите икономики се договориха, в рамките на първа по рода си инициатива, за многогодишен план за действие за преодоляване на основните пречки за растежа, особено в страните с ниски доходи. Нови държави, като Китай, Бразилия и някои арабски държави, се присъединиха към общността на донорите, като предоставиха както допълнителни ресурси, така и нови подходи.

Комисията продължи връзките, сътрудничеството и диалога с ООН и Световната банка. Комисията и ООН вече работят заедно в повече от 100 страни по проекти, които варират от разминиране до санитарна инфраструктура. През 2010 г. приносът на ЕС за ООН и нейните агенции беше 597 млн. евро, а за Световната банка — 192 млн. евро. Чрез сътрудничеството с ООН и Световната банка става възможно осъществяването на повече и по-големи проекти, което има положителен ефект за бенефициерите и за ефективното и ефикасното предоставяне на помощ. Експертният опит от страна на Световната банка е особено ценен при бюджетната подкрепа, управлението на публичните финанси, намаляването на дълга и развитието на частния сектор.

Финансовите правила на ЕС дават възможност на международните организации да управляват средствата от ЕС в съответствие със своите собствени процедури, при условие че те отговарят на стандартите на ЕС за изпълнение и мониторинг, и при условие че ЕС може да извършва проверки на място там, където е необходимо.

ЕС също така си сътрудничи със Съвета на Европа, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) и Международната организация по миграция (МОМ).

Споделяне на отговорности с партньорите

Ефективността на помощта и ЦХР бяха част от сътрудничеството на ЕС с неговите партньори от целия свят през 2010 г. Серия от регионални и двустранни срещи на високо равнище доведоха до срещата на върха ЕС—Африка в Триполи през ноември. На срещата на върха бе приет втори план за действие (2011—2013 г.) на съвместната стратегия Африка—ЕС, за да се постигнат бързо конкретни резултати в области, които включват ЦХР, търговията, енергетиката, мира и сигурността, управлението и правата на човека, регионалната интеграция и миграцията. Успоредно с това бяха предприети или продължени конкретни проекти. Списъкът на проектите включва действия в областта на малките оръжия и леките въоръжения, Обсерваторията на миграцията за страните от АКТБ, програмата Nyerere, междусистемния електропровод Caprivi, Източноафриканската подводна кабелна система, популяризиране на науката и

технологииите, пътуваща изложба на африканското изкуство и насърчаване на участието на обществеността.

Водещата инициатива на ЕС за сътрудничеството за развитие — партньорство на ЕС със 79 държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн — навлезе в нова фаза, когато преразгледаното Споразумение от Котону влезе в действие през ноември. С прегледа партньорството се адаптира към глобалните промени и нарастващото значение на регионалната интеграция, взаимозависимостта между сигурността и развитието, и постоянните предизвикателства, свързани с ХИВ/СПИН и продоволствената сигурност. Плащанията от Европейския фонд за развитие (ЕФР), основният източник на финансиране на помощта за държавите от АКТЬ, достигна рекордни нива от 3,32 млрд. евро през 2010 г., в сравнение с 3,13 млрд. евро през 2009 г. Това означава, че за всички средства от десетия ЕФР, който започна през 2008 г., предстои да бъдат поети задължения преди края на 2013 г. в съответствие с планирания график.

През 2010 г. Комисията предостави 495 млн. евро за Африка в рамките на програмите за бюджетна подкрепа с цел намаляване на бедността, като продължи да поставя силен акцент върху ЦХР. Тя също така продължи усилията за борба с краткосрочните фискални последици от икономическата криза в най-уязвимите страни чрез механизма на ЕС за защита срещу уязвимостта FLEX, с който се дава възможност програмите за борба с бедността да бъдат запазени при по-строги фискални ограничения. ЕС участва активно в борбата с глада в Африка чрез своя инструмент за продоволствена помощ и конкретни проекти за продоволствена сигурност. Много проекти на ЕС в региона също са насочени пряко към свързаните със здравето ЦХР. ЕС продължи своята дейност в нестабилните държави и играе водеща роля в сектори като демократичното управление, правосъдието, реформата на сектора на сигурността, инфраструктурата, управлението на публичните финанси и развитието на селските райони.

Отношенията със съседите на ЕС в Източна Европа и Южното Средиземноморие отбелязаха напредък през 2010 г. от икономическа гледна точка, но той не беше достатъчен от гледна точка на демократичните реформи и правата на човека. Това бе заключението от оценката на Комисията на Европейската политика за съседство (ЕПС) и четвъртата серия от доклади ЕПС⁵, приети през май. Те показват ясно ползите, които държавите партньори извличат от отношенията с ЕС. Постигнат бе значителен напредък в областта на транспорта, енергетиката, изменението на климата, научните изследвания и развойната дейност, здравеопазването и образованието. В региона на източното партньорство преговорите за споразумението за засилено асоцииране и свободна търговия с Украйна продължиха, като същевременно започнаха преговори за споразумения за асоцииране с Молдова, Армения, Азербайджан и Грузия. През декември завърши седмият кръг на напредващите с бавни темпове преговори за ново споразумение с Русия, която не е част от ЕПС. В южния регион от съседни държави през март се състоя среща на върха с Мароко, на която бе отбелязан неговият „статут на напреднала държава“ като партньор на ЕС. Неуспешни бяха двата опита за провеждане на среща на върха на Съюза за Средиземноморието — първо през юни, а след това и през ноември.

⁵ COM(2010) 207, 12.5.2010 г.

Помощта на ЕС за региона, обхванат от ЕПС, беше насочена към създаването на работни места, подобряването на инвестиционния климат, доброто управление, развитието на социалната инфраструктура и подпомагането на административните, икономическите и социалните реформи. В окупираната палестинска територия социалното положение остава най-трудно. Въпреки хуманитарната помощ, социално-икономическите показатели през 2010 г. не се подобриха и повече от 30 % от палестинското население продължава да живее в бедност.

През 2008—2010 г. с механизма за инвестиции на ЕПС бяха подкрепени 35 проекта в областта на транспорта, околната среда, енергетиката, както и в областта на социалния и частния сектор с безвъзмездни средства по механизма за инвестиции на ЕПС на обща стойност 260 млн. евро. Това спомогна за мобилизирането на инвестиции в размер на 9,4 млрд. евро от международни финансови институции.

Отношенията на ЕС с Азия са все по-комплексни. Все по-осезаемото присъствие на азиатските страни в икономически и политически план поражда драматични промени, които влияят на баланса в глобалните отношения. ЕС проведе срещи на върха с Китай през октомври и с Индия през декември. Много контакти се осъществиха на регионално ниво — например с АСЕАН (Асоциацията на Югоизточните азиатски нации), и двустранно. Междусекторните въпроси като околната среда и изменението на климата са теми от важно значение. Споразумения за партньорство или за свободна търговия са подписани или са в процес на договаряне с Индия, Индонезия, Монголия, Филипините и Виетнам.

Икономическата жизненост на Азия и бързата индустриализация в Китай и Индия са впечатляващи. Въпреки че това влияе в значителна степен ползотворно на увеличаващата се средната класа, две трети от бедните хора в света живеят в Азия. Помощта за развитие следователно остава един от основните приоритети в програмата на ЕС по отношение на Азия, насочена към намаляването на бедността, към здравеопазването и образованието.

В държавите в преход в Централна Азия бе осъществен растеж със значителни темпове през последните десет години, но те бяха засегнати в голяма степен от неотдавнашната криза. Помощта на ЕС е съсредоточена върху повишаването на жизнения стандарт, развитието на социалния сектор и осигуряването на социална предпазна мрежа. Тя също така е насочена към утвърждаване на върховенството на закона и държавното управление. Създаден е Инвестиционен механизъм за Централна Азия, с акцент върху комбинирането на безвъзмездни средства и заеми в областта на енергетиката, околната среда, малките и средните предприятия и социалната инфраструктура.

Годишната среща на върха на ЕС с държавите от Латинска Америка и Карибите се състоя в Мадрид през май. Преговорите за споразумение за асоцииране между ЕС и Меркосур, при които в продължение на шест години липсваше напредък, бяха възобновени с няколко кръга от преговори и определянето на график за 2011 г. На срещата на върха бе стартиран Инструментът за инвестиции в Латинска Америка и бе одобрено приключването на преговорите за споразумение за асоцииране с Централна Америка и на търговско споразумение на ЕС с Колумбия и Перу. Борбата с наркотиците също е включена в дневния ред на контактите на ЕС с партньорите от Латинска Америка, по-конкретно разходите за действия, свързани с борбата с наркотиците, и мерки за справяне с транзита на наркотици от Латинска Америка до

Европа през Западна Африка. През май Европейската комисия прие първата си стратегия за Куба, която ще служи като основа за бъдещото двустранно сътрудничество.

Средно 40 % от населението в Латинска Америка продължава да живее в бедност. През 2010 г. Комисията прие 24 мерки за действие в Латинска Америка на обща стойност от 356 млн. евро. Най-важните области са борбата срещу бедността, социалното сближаване, взаимното опознаване и разбирателство, устойчивото развитие, борбата срещу наркотиците, както и търговията и частният сектор.

Включване на хоризонтални въпроси

През цялата година ЕС работи с партньори за развитие по хоризонтални въпроси, които засягат всички направления на политиката на ЕС за развитие. Целта на ЕС е тези въпроси да бъдат неразделна част от всички дейности за развитие. Два от тях бяха разгледани по време на конференции в Нагоя и Канкун относно нови схеми за биологичното разнообразие и изменението на климата. В Нагоя преговорите завършиха с протокол за достъпа до генетичните ресурси и стратегически план за периода 2011—2020 г. На конференцията в Канкун беше приет пакет от решения, с които, след неубедителните резултати от срещата в Копенхаген през 2009 г., се възобновиха преговорите за нов международен режим за климата след изтичането на протокола от Киото.

Демократичното управление е друг хоризонтален въпрос, във връзка с който ЕС предостави секторна подкрепа и извърши дейности, свързани с информацията и повишаването на осведомеността. Управлението е повтаряща се тема в политическия диалог с държавите партньори. То е от съществено значение за стабилен инвестиционен климат, добро управление на публичните финанси, намаляване на корупцията и укрепване на институциите.

Равенството между половете е един от петте принципа, които определят политиката на ЕС за развитие. През юни бе приет план за действие на ЕС относно равенството между половете и участието на жените в политическия и икономическия живот при развитието. Целта на този план е да се засилят усилията на ЕС за постигане на напредък по въпросите на равенството между половете в развиващите се страни и постигането на ЦХР. Планът за действие, който обхваща периода 2010—2015 г., ще гарантира, че равенството между половете е част от годишните и многогодишните планове на ЕС за програми и проекти за развитие.

С Европейския инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ) се предоставят средства за проекти и инициативи, свързани с правата на човека, по целия свят в контекста на съответните политики на ЕС. Той е конкретен израз на намерението на ЕС да включи подкрепата за демокрацията и правата на човека във всички свои външни политики. Част от бюджета на ЕИДПЧ се отделя за проекти с малък мащаб в отделни страни. Сред приоритетните въпроси са правата на жените и децата и защитата на малцинствата. По този инструмент се организират и мисии за наблюдение на избори и проекти за оказване на съдействие за провеждане на избори. През 2010 г. тази дейност бе осъществена в близо 20 страни, главно в Африка, на обща стойност от 100 млн. евро.

Продоволствена сигурност

През май ЕС прие нова рамка на политиката за продоволствена сигурност⁶. В основата на тази рамка е подпомагането на местни земеделски стопани и дребни селскостопански производители в нуждаещите се страни по света, подкрепата за уязвимите групи от населението и изготвянето на политики за регионално селско стопанство и за продоволствена сигурност. В новата рамка на политиката се доразвиват въпросите, свързани с инструмента на ЕС за бързи ответни мерки във връзка с прехраната, с който се осигуряват 1 млрд. евро за 50 целеви държави през 2009—2011 г. До края на 2010 г. са поети задължения за цялата сума и вече са изплатени 80 % от нея.

През 2010 г. ЕС също така предостави храна и друга спешна помощ на повече от 150 милиона души, засегнати от природни или предизвикани от човека бедствия в 80 държави по целия свят. Окончателният бюджет е повече от 1 млрд. евро.

Перспективи

Бавното излизане от глобалната криза, по-високите цени на храните и енергията, както и настойчивото желание на населението за демократични промени, особено в някои средиземноморски страни и страни от Близкия изток, създадоха нов контекст за политиката на ЕС за развитие през 2011 г. и след това. Отговорът на тези предизвикателства ще бъде основна задача през 2011 г., като същевременно се изпълняват приоритетите, свързани с предоставянето на помощ.

Сред тези приоритети са последващите действия след срещата на върха за ЦХР, за да се гарантира, че политиката за развитие на ЕС и неговите държави-членки оказва възможно най-голямо въздействие за постигането на тези цели. ЕС е поел ангажимент за ускоряване на процеса на постигане на ЦХР от настоящия момент до 2015 г. Относно изменението на климата ЕС ще продължи работата по Споразумението от Канкун и ще си сътрудничи с развиващите се страни партньори в подготовката за следващите преговори в Дърбан през декември 2011 г. за периода след изтичането на Протокола от Киото. ЕС насочва своето бързо първоначално финансиране към забавяне изменението на климата и към подкрепа на усилията за адаптация на най-слабо развитите страни (LDCs) и малките развиващи се островни държави. Конференцията на ООН по въпросите на устойчивото развитие през юни 2012 г. ще предостави възможност на ЕС да постигне напредък по своята цел за насърчаване на прехода към по-екологична икономика в развиващите се страни.

ЕС ще изготви също така позицията си за срещата на високо равнище в Бусан през ноември относно ефективността на помощта и четвъртата конференция на ООН в Истанбул през май относно най-слабо развитите страни.

Освен засилване на сътрудничество си със САЩ, Япония и международните финансови институции в областта на предоставянето на помощ, ЕС ще окаже силна подкрепа на бързо развиващите се икономики в тяхната роля на партньори за развитие. Тази роля включва програми и проекти, основани на сътрудничеството юг—юг, както и тристранно сътрудничество с традиционни донори. Европейската комисия ще участва в действията, произтичащи от срещата на върха на Г-20 в Сеул през ноември,

⁶ COM(2010) 126 окончателен, 31.3.2010 г. и COM(2010) 127 окончателен, 31.3.2010 г.

посредством работната си група за развитие. Тя също така ще насърчи по-нататъшното сътрудничество в областта на развитието с Китай и Африка.

Във вътрешен план Европейската комисия създаде амбициозна програма за реформи за 2011 г. чрез поредица от инициативи в областта на политиката, включително и действия, произтичащи от консултациите относно бъдещето на политиката за развитие на ЕС. Целта е тази програма да се превърне в катализатор за изграждане на вътрешния капацитет на развиващите се страни за генериране на приобщаващ и устойчив растеж и за мобилизиране на техните собствени икономически, природни и човешки ресурси в тази посока. По-късно през 2011 г. в съобщение ще бъде определена рамката на помощта за развитие на ЕС до 2020 г.

Комисията ще изготви също така съобщения относно бюджетната подкрепа и относно инвестициите и растежа в развиващите се страни. Тя ще публикува доклади за официалната помощ за развитие (ОПР) от ЕС и държавите-членки, както и за съгласуваността на политиката за развитие с други политики на ЕС, като направи оценка на постигнатото от ЕС в пет основни области: интегрирането на развиващите се страни в световната икономика, продоволствената сигурност, изменението на климата, миграцията и сигурността. През 2011 г. Комисията ще подготви предложения за структурата на разходите в бюджета на ЕС, включително отпускането на помощ за развитие за финансовия период 2014—2020 г.

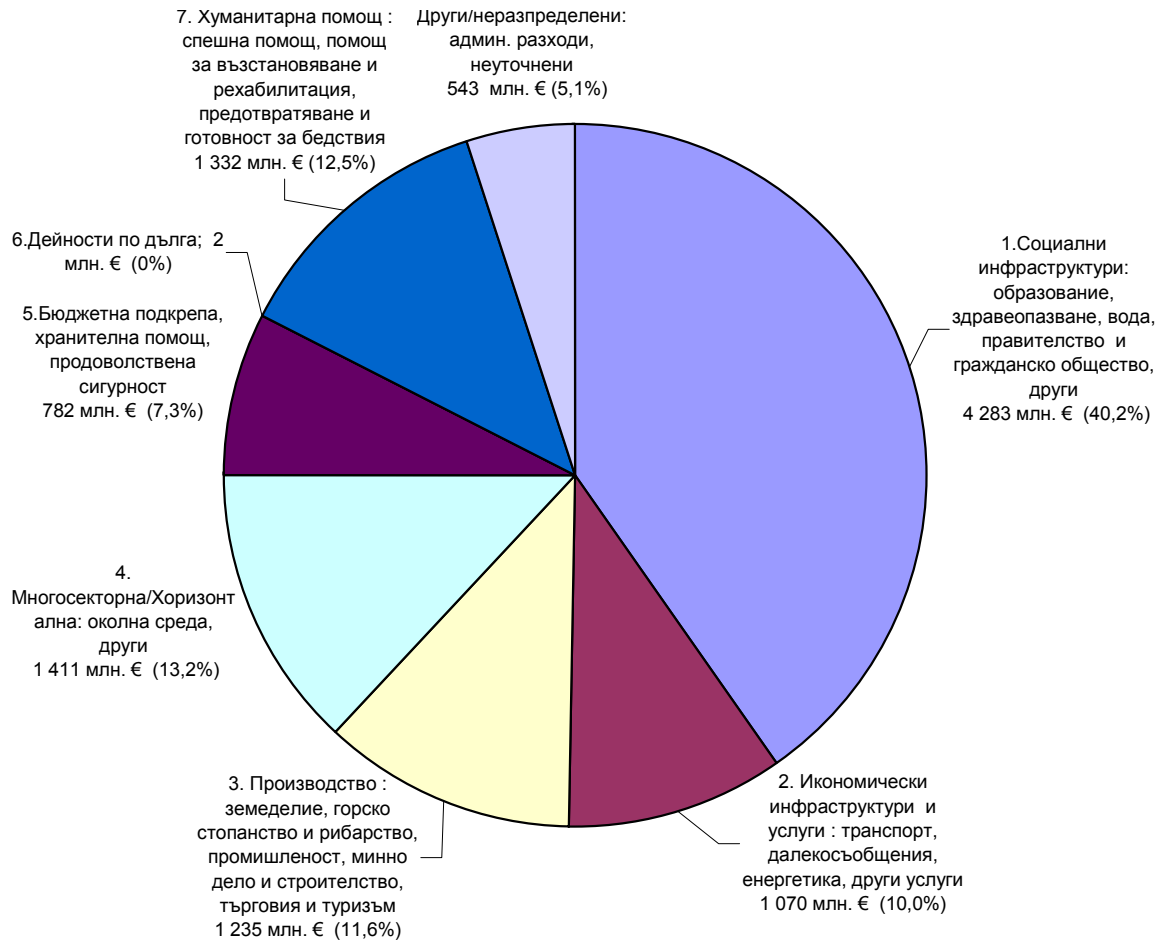
На институционално ниво промените, внесени с Договора от Лисабон, следва да допринесат за по-добро планиране и управление на помощта от ЕС. Най-важните от тях са:

- назначаването на върховен представител по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, който като заместник-председател на Комисията е отговорен за осигуряването на съгласуваност на външните действия на Съюза и който председателства Съвета по външни работи;
- създаването на Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), която работи за върховния представител/заместник-председател, председателя на Европейския съвет и Комисията;
- нови възможности за засилено сътрудничество между държавите-членки и за съвместно програмиране.

Тази нова структура, заедно с достатъчно финансови ресурси за периода 2014—2020 г., ще укрепи статута на ЕС като основен международен участник и поддръжник на развитието в световен мащаб.

Диаграма 1: Разбивка по сектори

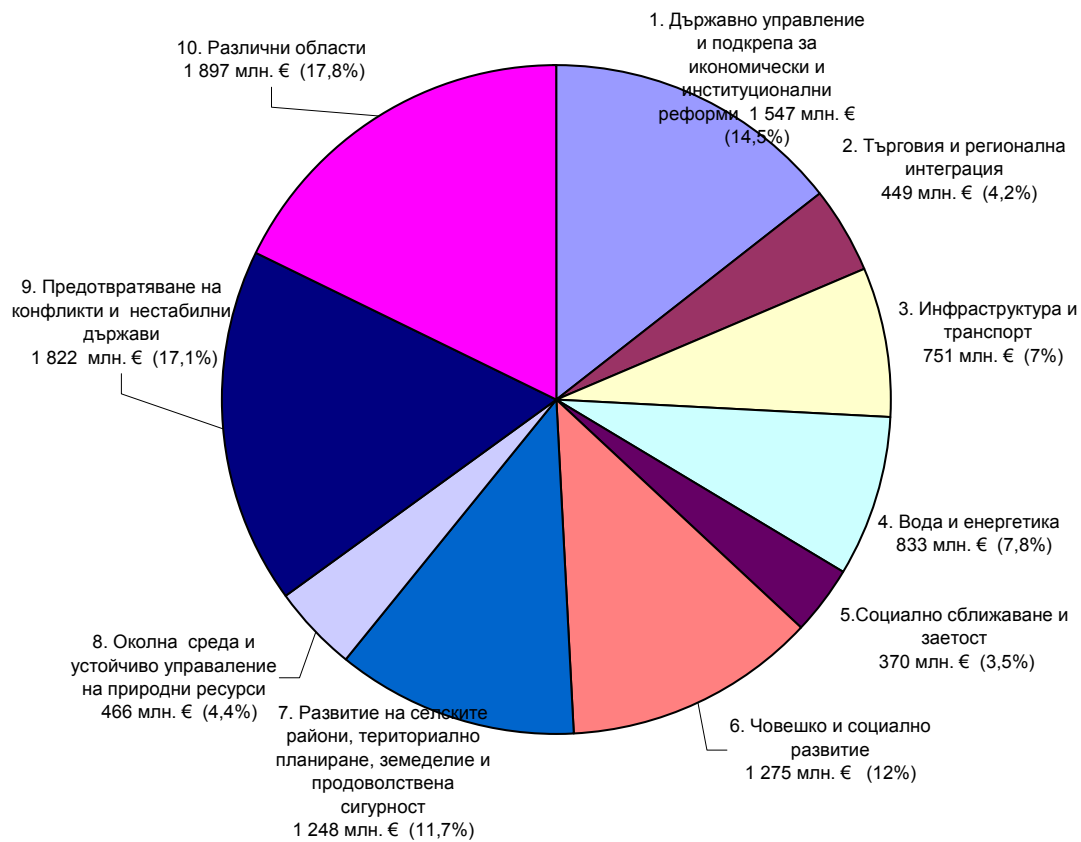
Поети задължения за 2010 г. в милиони €

Средства за официална помощ за развитие, управлявани от Европейската комисия.

Диаграма 2: Европейски консенсус: области, свързани със сътрудничеството на ЕС за развитие

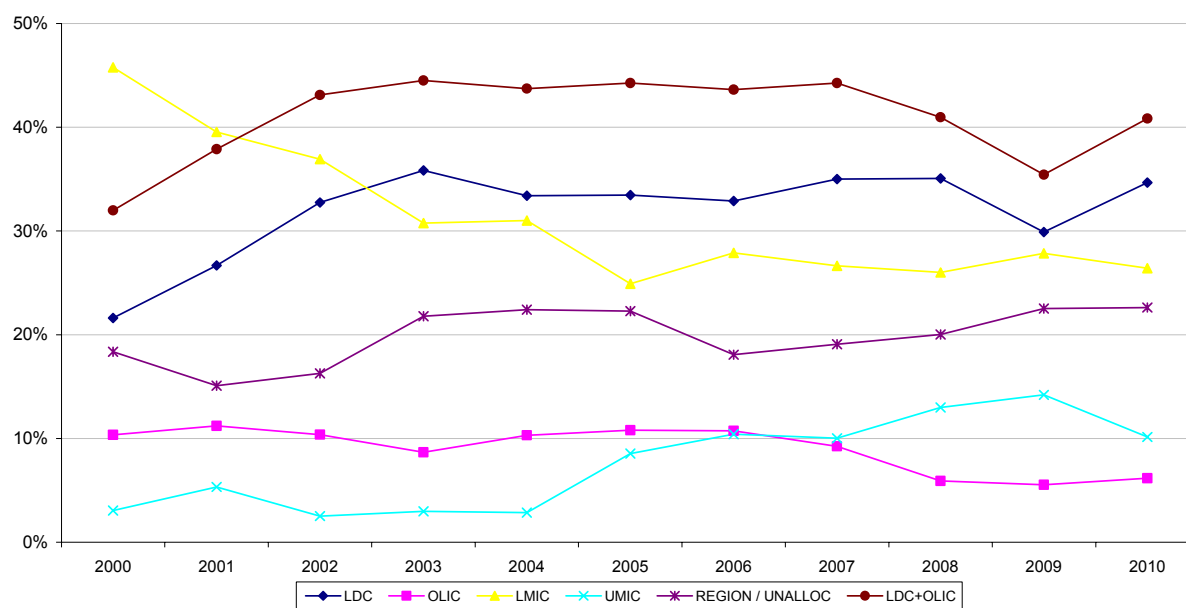
Поети задължения за 2010 г. в милиони €

Средства за официална помощ за развитие, управлявани от Европейската комисия

Диаграма 3: 2000—2010 г. Акцент върху бедността

Нетни плащания

LDC : най-слабо развити страни

OLIC : други страни с нисък доход

LMIC : страни с по-нисък среден доход

UMIC : страни с по-висок среден доход

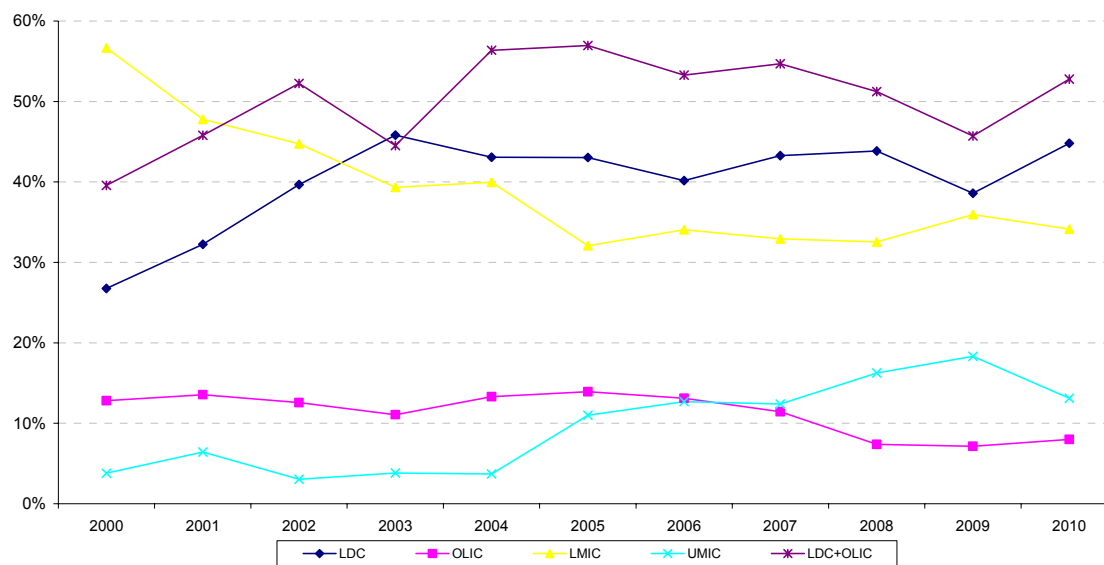
REGION / UNALLOC : регионални програми и неразпределени суми

Region/Unalloc. От програмите се възползват и най-бедните страни LDC+OLIC.

В новия списък на КТР, който влезе в действие през 2008 г., редица други страни с нисък доход бяха преквалифицирани на страни с по-нисък среден доход: Камерун, Кабо Верде, Индия, Република Молдова, Монголия, Никарагуа и Република Конго.

Диаграма За: 2000—2010 г. Акцент върху бедността

Нетни плащания

LDC : най-слабо развити страни

OLIC : други страни с нисък доход

LMIC : страни с по-нисък среден доход

UMIC : страни с по-висок среден доход

С цел да се хармонизира представянето на този показател с други донори, този показател е изчислен без да се вземат предвид регионалните програми и неразпределените суми.

В новия списък на КПП, който влезе в действие през 2008 г., редица други страни с нисък доход бяха преквалифицирани на страни с по-нисък среден доход: Камерун, Кабо Верде, Индия, Република Молдова, Монголия, Никарагуа и Република Конго.